

ת"פ 14313/09/19 - מדינת ישראל נגד רומן גולדשטיין

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 14313-09-19 מדינת ישראל נ' גולדשטיין

בפני
בעניין: כבוד השופט עמי קובו
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

רומן גולדשטיין

הנאשם

ב"כ המאשימה: עו"ד נתנאל בוג'ו

ב"כ הנאשם: עו"ד יקי קהן

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן בעבירות כדלקמן:

- א. **"יצור, הכנה והפקת סם מסוכן**, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973 (להלן: הפקודה)".
- ב. **החזקת סם מסוכן שלא לצריכת עצמית**, לפי סעיף 7(א) ביחד עם סעיף 7(ג) רישא בפקודה.
- ג. **נטילת חשמל**, לפי סעיף 400 בחוק העונשין, תשל"ז-1977.

2. על פי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם שכר ביחד עם אחר שזהותו ידועה למאשימה, בית בן 4 קומות בפתח תקווה בדמי שכירות של 8,500 ₪ לחודש, החל מיום 1.10.18 ועד ליום מעצרו 26.8.19. במהלך תקופה זו, הקים הנאשם בבית מעבדה לגידול סם מסוכן מסוג קנאביס. לצורך כך, הנאשם צייד את המעבדה בשנאים, מנורות גידול, מזגנים, מפוחים, אדניות, מזגנים ניידים, פילטרים, מאווררים ומסננים. לצורך הפעלת המעבדה הנאשם חיבר את חוטי הובלת החשמל של הבית לחוטי חשמל ציבוריים, כך שצריכת החשמל הכבדה שנגרמה כתוצאה מהפעלת המעבדה, לא נכללה בספירת מונה החשמל ובדרך זו הנאשם נטל חשמל ללא רשות בשווי של 86,562 ₪. **ביום מעצרו נתפסו במעבדה ב-3 קומות שונות בבית 499 שתילי קנאביס במשקל כולל של 236.32 ק"ג נטו.** השווי המוערך של הסמים הוא של כ-10,364,000 ₪. במסגרת חיפוש נוסף שנערך בבית ביום 28.8.19 נתפס סם מסוכן מסוג קנאביס במשל של 447 גרם נטו.

במהלך התקופה הרלוונטית במועד שאינו ידוע למאשימה סמוך ליום 26.8.19 בשל הטיית החשמל, נוצר עומס חשמל

גבוה בארון החשמל הציבורי הסמוך לבית אשר גרם לשריפה בארון החשמל.

3. הצדדים הגיעו להסדר טיעון, לפיו הנאשם הודה והורשע בכתב האישום המתוקן והופנה לקבלת תסקיר שירות המבחן. הוסכם שהמאשימה תגביל את טיעוניה לעונש של 34 חודשי מאסר בפועל וההגנה תהא חופשיה בטיעוניה. בנוסף הוסכם בין הצדדים שהנאשם ישלם קנס בסך 20,000 ₪ ב-20 תשלומים, כי הנאשם יוכרז סוחר סמים וציוד המעבדה יחולט.

תסקירי שירות המבחן

4. על פי תסקירי שירות המבחן, הנאשם בן 52, גרוש ללא ילדים. עלה בגיל 9 לישראל עם בני משפחתו. הנאשם סיים את לימודיו התיכוניים בהישגים גבוהים, שירת שירות צבאי מלא ובהמשך שירת במילואים. למד רפואת שיניים ברומניה, שב לישראל בתום לימודיו ועובד כרופא שיניים מזה 22 שנים, תחילה בקופות חולים שונות והחל משנת 2014 עבד באופן פרטי במרפאה שהקים. נישא בגיל 35 ולאחר 5 שנים התגרש. מאז נעצר במסגרת תיק זה, הנאשם ניתמך כלכלית ורגשית על ידי אחיו. לפני כשנה עבר התקף לב בעקבותיו עבר צנתור ונאלץ להפסיק את עבודתו.

הנאשם נעדר עבר פלילי, תיאר תפקוד יציב ונורמטיבי לאורך השנים במסגרות חיו השונות. בשנים האחרונות ולאחר הקמת המרפאה הפרטית, נקלע לקשיים כלכליים, בשל חוסר ידע בניהול ובהיעדר לוו פיננסי. לדבריו צבר חובות בסך של כחצי מיליון ₪ וניסיונותיו להשיג הלוואות בבנק, כדרך להתמודד עם חובותיו, לא צלחו והוא פנה לקבלת הלוואה בסך של 60,000 ש"ח בשוק האפור. הנאשם לא הצליח לעמוד בהחזר התשלומים ונוכח הריבית הגבוהה, חובותיו לשוק האפור גדלו עד ל-300,000 ₪. בעקבות קשייו בהחזרת חובו, הופעלו עליו לחצים ואיומים על חיו ועל חיי אמו, ולדבריו בשל הלחצים שהופעלו עליו ותחושות של פחד וחוסר אונים, נאלץ להסכים לתוכנית של אותם גורמים לאכלס ולחתום על חוזה שכירות של הבית בו הקימו מעבדה לגידול סמים ונטלו חשמל. לדבריו לא הייתה לו יד בהקמת המעבדה, בתפעולה ובגידול הסמים לאורך כל התקופה בה התגורר בבית.

במסגרת הליך המעצר שירות המבחן התרשם מאדם שתפקד לאורך השנים באופן יציב שהצליח לבחון את עמדותיו שאפשרו לו פנייה לאפיקים שוליים והביע רצון להשתלב בטיפול. במסגרת צו פיקוח המעצר שולב בקבוצת עצורי בית, הגיע למפגשים בקביעות, הכיר בחלקיו המכשילים וביטא מוטיבציה להמשך טיפול. במפגש הפרטני עמו שיתף שלפני כ-3 שנים החל לצרוך אלכוהול בצורה לא מבוקרת, שהלכה והחריפה עם קשייו הכלכליים המתוארים. לדבריו הפסיק לשתות אלכוהול לאחר מעצר והצהיר על רצונו בטיפול גם במישור ההתמכרות. בדיקת שתן שביצע נמצאה ללא שרידי סם.

שירות המבחן התרשם מהנאשם כמי שלאורך השנים תפקד באופן תקין תוך הסתגלות למסגרות בעלות דרישות וגבולות ברורים וביסס תפקוד יציב לאורך שנים רבות, לצד קשים סביב יצירת קשרים קרובים. הנאשם שיתף באופן פתוח בקשייו אף שלעיתים נטה להבליט באופן מגמתי צדדים באישיותו שלתפיסתו עשויים לקדם את מצבו המשפטי, וזאת מתוך חרדה וחשש מתוצאות ההליך. כגורמי סיכון להישנות ביצוע עבירות מנה שירות המבחן את אופי העבירות ומשכן, קווי אישיות נוקשים המקשים עליו ביצירת קשרים משמעותיים והתמודדות במצבי משבר, תפיסה עצמית נמוכה המובילה אותו לעסוק בנראות ולהימנע מבקשת עזרה במצבי דחק, מצבו ההתמכרותי הלא ברור וההתרשמות שבחלוף הזמן רמת החרדה פחתה כך שהוא מתקשה בהתארגנות מספקת בקשר עם שירות המבחן. כגורמי סיכוי לשיקום מנה שירות המבחן את אורח חיו הנורמטיבי לאורך השנים, היעדר עבר פלילי, יכולות אישיות גבוהות, קשרים משפחתיים קרובים ותומכים, הבנה לחומרת מעשיו והכרה בחלקי אישיותו שהובילו אותו להסתבכות ונכונות להשתלב בטיפול. נוכח

התרשמות שירות המבחן מהסתרה שהקשתה על הבנת היקף ועומק קשריו העברייניים ומידת מעורבותו ואחריותו לעבירות, לאחר שהציג בשונה מכתב האישום תמונה עמומה בה הוא שימש כאיש קש למערכת עבריינית, התבקשה דחייה.

בתסקיר המשלים עלה שבעקבות מגבלות הקורונה הסתיימה קבוצת עצורי הבית בה השתתף, כאשר לקראת סופה הנאשם החל לבחון באופן ראשוני את דפוסי התנהגותו, גילה יכולת להתייחס באופן מותאם יותר להליך הידרדרותו, להסתבכותו ולמעורבותו בחברה שולית והוא הכיר באחריותו לבחירותיו. במפגש עמו שיתף בחשש קיומי סביב התפרצות נגיף הקורונה בהיותו בקבוצת סיכון, תיאר בדידות קשה בחודשיים האחרונים כאשר הוא נמנע ממגע עם אנשים אחרים והפסקת הקבוצה הגבירה את תחושת הבדידות. בהתייחסותו לדפוסי שהובילו להסתבכותו התייחס לקשייו להראות חולשה ולבקש עזרה, ניסיונותיו התמידיים לרצות את סביבתו ולהציג פסאדה מתפקדת, קשייו בהתמודדות במצבי דחק וגבולות פנימיים לא מגובשים מספיק. הנאשם שב ותיאר את דפוסי צריכת האלכוהול באופן שמעלה חשש להתמכרות והתמודדותו כיום עם הפסקת צריכת האלכוהול הדורשת ויסות דחפיו באופן שמקשה עליו. הנאשם הופנה לטיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות בעיר מגוריו, הגיע לפגישת הכרות וצפוי להשתלב בשיחות פרטניות ובהמשך במפגשים קבוצתיים. **לאור שיתף הפעולה החיובי עם שירות המבחן, הצהרתו על רצון ונזקקות טיפולית, שיתוף בקשייו ובצרכיו באופן כן, הבנת חומרת מעשיו ודפוסי שהובילו אותו לביצוע העבירה, העריך שירות המבחן שתוכנית הטיפול המוצעת ביחידה לטיפול בהתמכרויות וליווי ומעקב של שירות המבחן לצד ענישה קונקרטית יביאו להפחתת הסיכון להישנות ביצוע עבירות.** לאור גילו ומצבו הבריאותי, תפקודו הנורמטיבי לאורך השנים, ההתרשמות שאינו מאופיין בדפוסים עברייניים מושרשים וביצוע העבירה על רקע משבר רגשי כלכלי עמו לא ידע להתמודד, כאשר כיום מצליח לבקש עזרה ומשתף פעולה עם גורמי הטיפול, המליץ שירות המבחן תחילה על ענישה של צו של"צ וצו מבחן.

בתסקיר המסכם דווח הנאשם מגיע למפגשים הטיפולים ביחידה לטיפול בהתמכרויות, משתף פעולה, מביא עצמו באופן מלא ושומר על ניקיון מוחלט מאלכוהול. הנאשם לוקח אחריות על חלקיו המכשילים ומבקש לבחון אותם לעומק. גורמי הטיפול ביחידה התרשמו שהנאשם חש חוסר אונים בתקופה זו של חייו, חושש מתוצאות ההליך המשפטי, עתידו התעסוקתי ומצבו הכלכלי, הוא חווה תחושות אשם ובושה ותכנים אלו מעובדים בטיפול. הנאשם מעריך את ההזדמנות הטיפולית שניתנה לו ועושה ככל יכולתו להפיק ממנה תועלת מרבית. שירות המבחן מעריך כי העבירה בוצעה על רקע מצוקה רגשית וכלכלית, דפוסי חשיבה מרצים ונגררים לצד פיתוח תלות באלכוהול אשר היוותה ביטוי למצוקה הרגשית, דבר שהעמיק את תחושת הבדידות והביא להידרדרות במצבו ולקבלת החלטות בלתי שקולות. **להערכתם הנאשם מחויב לטיפול בו השתלב והמשך ההליך הטיפולי יכול להפחית את הסיכון במצבו.** לאחר ששקלו את מצבו וחומרת העבירה המליץ שירות המבחן על עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד צו מבחן.

בתסקיר עדכון שהוגש לאחר הטיעונים לעונש דווח שירות המבחן שבתקופת הדחייה הנאשם עמד בקשר עם שירות המבחן ושיתף שהמטפלת הפרטנית ביחידה לטיפול בהתמכרויות סיימה את עבודתה ובשל מחסור בכוח אדם נאלץ להמתין למינוי עו"ס חדשה. **בסיכום מהיחידה לטיפול בהתמכרויות עלה שהנאשם הגיע לטיפול בעמדה מוחלטת ונזקקת, שיתף בכנות אודות מצבו וקיבל אחריות מלאה על מצבו, בחירותיו והמחירים שמשלם כיום. תואר תהליך משמעותי, במסגרתו התחזק, פועל אקטיבית לשינוי במצבו ונמנע מצריכת אלכוהול.** מדווח שהתקבל מהמטפלת הפרטנית החדשה נמסר שנוכח הסגר, מתקיימות עם הנאשם שיחות שבועיות מרחוק, ולהתרשמותה הנאשם מתמודד עם מצוקה ממשית ומביע חרטה עמוקה על מעשיו בעבירה. הנאשם והמטפלת תיארו מצב דחק קיצוני, כאשר הוא נעדר מסגרת מגורים יציבה, מתמודד עם חובות וחושש מהאפשרות שיוטל עליו עונש מאסר וכן חושש לעתידו המקצועי. למרות קשייו הוא מצליח להימנע משתיית אלכוהול ומבין את החשיבות לנצל את המשבר כדי לקדם שינוי ולייצב את אורח חייו. במקביל לשיחות עם המטפלת, הנאשם משתתף ביוזמתו בקבוצה לעזרה עצמית A.A המתקיימת בזום ומיועדת לדוברי רוסית מרחבי העולם. תיאר שהקבוצה מסייעת לו לשמור על ניקיון ומחזקת אותו. הנאשם מסר

שהוא חסר מקורות תמיכה כיום וישן לרוב במרפאתו. לאור התרשמות שירות המבחן שהנאשם משתף פעולה, אינו בעל דפוסים עברייניים, כי העבירה חריגה באורחות חייו ושיקפה התמודדות לקויה עם קשייו באותה עת, יש מקום לתמוך בהליך השיקום אותו החל ולכן שירות המבחן שב על המלצתו להטיל על הנאשם צו מבחן למשך שנה וחצי ועונש מאסר לריצוי בעבודות שירות.

ראיות לעונש

5. צילום רישיון מטעם משרד הבריאות לנאשם לעסוק בריפוי שיניים משנת 2002.
6. הודעה מטעם כלל ביטוח על עזיבת הנאשם את מקום עבודתו בש.ל.ה - שירותי רפואה בע"מ, החל ביום 8.8.19.
7. אחיו של הנאשם העיד כי לקוחותיו לשעבר של הנאשם מביאים לו אוכל, בשל מצוקתו הכלכלית. אמם התמוטטה, כל בני המשפחה בוכים, כולם בהלם. האח נכנס בעצמו לחובות כדי לשלם את הערבות, כך גם בת דודתם.

טיעוני הצדדים

8. לטענת ב"כ המאשימה, עו"ד נתנאל בוג'ו, במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה יש לקחת בחשבון את התכנון שקדם לביצוע העבירה, כאשר מובן שהקמת מעבדת סם בבניין בן 4 קומות שנשכר על ידי הנאשם לצורך זה, בה הותקן ציוד יקר וספציפי תוך השקעה כספית ניכרת, כרוכה בתכנון מוקדם. הנזק שיכול היה להיגרם מביצוע העבירה הוא "הצפת" הרחובות בסמים. כבר נפסק שאין לקבל את הטענה שמדובר בסם קל כאשר מדובר במעבדה ובכמויות כאלה של סם. מדובר בכמות גדולה של סמים מסוג קנאביס ששווים מוערך ביותר מעשרה מיליון ש"ח. הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה הן כלכליות. המאשימה עתרה למתחם עונש הנע בין 34 ל-60 חודשי מאסר בפועל. הנאשם נעדר עבר פלילי. משלושת תסקירי שירות המבחן עולה שחרף העובדה שניתנה תקופה ארוכה למימוש ההליך הטיפולי, הנאשם לא עבר כל טיפול משמעותי. הטיפול בו שולב הוא טיפול בהתמכרות לאלכוהול שגם לשיטת שירות המבחן הוא רק חלק מינורי מהסיבות שהובילו את הנאשם לביצוע העבירות. מובן שהחלק העיקרי הוא הציפייה לרווח כספי וברור שזו עבירה שדורשת תכנון, השקעה וטיפול מתמיד. עניין ההתמכרות אינו רלוונטי ולא ניתן לקבוע שיש פה הליך טיפולי משמעותי המצדיק חריגה ממתחם העונש ובפרט אם לוקחים בחשבון את פרק הזמן הממושך שהוקצה לטיפול. שירות המבחן הקשיח את עמדתו בין התסקיר השני לשלישי, כפי הנראה מפני שהבין שהמלצתו לא הייתה הולמת. גם ההמלצה לעונש בעבודות שירות אינה הולמת. מדובר בעונש שאינו מוכר בעבירות של מעבדות סמים בהיקף כזה, אלא רק במקרים חריגים ומובהקים ובכמויות קטנות יותר של סם. המאשימה עתרה להשית על הנאשם עונש של 34 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס מוסכם של 20,000 ₪, בנוסף לחילוט החפצים כפי שהוסכם.

9. לטענת ב"כ הנאשם, עו"ד יקי קהן, משקל הסם אינו מהווה את השיקול היחיד בקביעת מתחם העונש. כתב האישום מציין שהנאשם שכר את הבית יחד עם אדם אחר שזהותו ידועה למאשימה. זאת כיוון שמי שנתן את הצ'קים עבור השכירות אינו הנאשם. הנאשם אינו מפחית מאחריותו. ניתן לראות אדם שבור מהבושה להופיע בבית המשפט. בתיק זה יש מקום לחרוג ממתחם העונש, לענישה שניתן לרצות בעבודות שירות. הנאשם הודה לפני כשנה, היה עצור למשך חודשיים, ובטרם חלפו חודשיים מיום שחרורו ממעצר הוא הודה. הנאשם עלה מברית המועצות לשעבר, הוא ישראלי לכל דבר, שירת בצבא, עשה מילואים, היה קרבי. למד בחו"ל רפואת שיניים, כל חייו עברו בצורה טובה. בסביבות גיל 50, חלה הידרדרות אישית, בריאותית, הוא עבר אירוע לבבי בשנת 2018, שבעקבותיו הוא עבד פחות ונקלע לקשיים כלכליים. הנאשם פנה לשוק האפור וההידרדרות משם ידועה. מדובר באדם נורמטיבי שעשה בחירה לא נורמטיבית.

תסקיר שירות המבחן קובע שהבחירה השגויה של הנאשם נבעה מהתלות שהנאשם פיתח באלכוהול. אדם שמפתח תלות באלכוהול, מגיע למצב שמוביל אותו הרבה פעמים להחלטה שגויה בצומת מרכזי בחייו וכך קרה במקרה זה. אם הוא היה פונה לאחיו לעזרה, הוא לא היה מגיע למצב הזה. הנאשם רופא שיניים מכובד בקהילה. הוא התמודד לבד והצליח בחיים, אנשים פנו אליו לקבל יעוץ במשך 30 שנים. פתאום הוא הידרדר, התחיל לשתות אלכוהול, קיבל התקף לב, וכל מה שבנה במשך כל חייו התפרק. בשל אופיו, הוא לא פנה למשפחה הקרובה לעזרה, ועשה את שעשה. שירות המבחן הראה את הקשר הברור שבין התלות באלכוהול והמצב הרפואי, לבין ההחלטה הנוראית שהביאה אותו להליך הנוכחי. השנה האחרונה הייתה שנה מורכבת שלא ניתן היה להתחיל בשום הליך טיפולי משמעותי, ואין ספק שהוא יצליח בטיפול שהוא החל לפני כחצי שנה במרכז לטיפול בהתמכרויות בבת ים. הנאשם עומד בקשר גם עם שירות המבחן, ואין לגורמים בקהילה מה להציע יותר מכך. יש להבין שהחודשיים בהם שהה במעצר, וההליך שעבר, מהווים בושה וכלימה עבורו.

10. הנאשם טען שהוא מודע לחומרת המעשים שעשה, מודה באשמה ואינו משליך את האחריות על אף אחד. מבין שהוא אשם ומודה לאל שהסם לא הופץ ולא נגרם נזק. בשנה האחרונה הוא נמצא בבידוד כמו בתא מעצר, חי ממה שאנשים מביאים לו ולובש את מה שאנשים מביאים לו. קיבל עובדת סוציאלית שעזרה לו מאוד והפנתה אותו לטיפול, גרמה לו להיפתח. הוא הופנה לקבוצה למכורים שמתקיימת בזום בשל מגבלות הקורונה. זקוק לזה. הוא הגיע לגיל שצריך שיהיה לו משהו בטוח בחיים, ואין לו את זה. הוא חייב סך של 800,000 ₪, מבקש לקבל הזדמנות להשתקם. הוא מוגבל ולא יכול ליפול על אנשים שהם בעלי משפחות ולהתחנן בפניהם. הדרדר ומבקש כיום הזדמנות, מעולם לא ביקש דבר מהמדינה, תמיד עבד, שילם הכל וכיום מבקש עזרה.

דין - קביעת מתחם העונש ההולם

11. כתב האישום מתאר אירוע אחד, ומכאן שיש לקבוע בגינו **מתחם עונש הולם אחד**.

במקרה דנן, **הערכים החברתיים** שנפגעו מביצוע העבירה הם הגנה על הציבור מפני הנזקים הישירים והעקיפים הנגרמים עקב השימוש בסמים. לעבירות הסמים פוטנציאל נזק רב, שכן השימוש בסמים גורר במקרים רבים אף ביצוע עבירות נלוות, אם כי במקרה הנוכחי מדובר בסם מסוג קנבוס, אשר חומרתו פחותה בהשוואה לסמים אחרים. לא בכדי קבע המחוקק לצד העבירה של גידול, הפקת והכנת סמים, עונש מרבי של עד עשרים שנות מאסר.

תופעת המעבדות או המשתלות לגידול סמים הפכה בשנים האחרונות לתופעה נפוצה, אשר טמון בחובה פוטנציאל נזק רב, בשל החשש שהסם אשר מגודל במקום יתגלגל לשוק הסמים, לגורמים עבריינים ומשם לציבור. עם זאת, קיים שוני משמעותי בין תיקים שונים של מעבדות, בהתאם למספרן, לגודלן, לכמות הסמים שנתפסה בהם ולפרמטרים נוספים.

12. במישור העקרוני ראוי להדגיש כי מדיניות האכיפה והענישה המקלה אשר ננקטת בשנים אחרונות כלפי המשתמשים בסמים מסוג קנבוס, כפי שהיא באה לידי ביטוי בסעיף 7(ג1) לפקודת הסמים (תיקון מס' 15 [הוראת שעה], תשע"ח-2018), אינה חלה בהתאמה על מי שמגדל לשם הפצה או סוחר בסמים מסוג זה. אמנם, דרגת חומרתו של הסם מסוג קנבוס היא פחותה בהשוואה לסמים אחרים, ויש לנקוט בגישה שמאבחנת בין סוגי הסמים השונים, בהתאם למידת חומרתו של כל סם (ראו דברי כב' השופט ע' גרוסקופף בבש"פ 8640/20 **אבו קרינאת נ' מדינת ישראל** [23.12.20]). עם זאת, מדיניות הענישה הנוהגת לגבי מגדלי המעבדות והסוחרים בסם זה, לא נועדה להקל עם מי שנמצא בשלבי הייצור או ההספקה של הסמים, אלא נותרה משמעותית ומרתיעה (ראו דברי כב' השופט י' עמית בע"פ 2596/18 **זנזורי נ' מדינת ישראל** [12.8.18], ודברי כב' השופט נ' הנדל בע"פ 5807/17 **דרחי נ' מדינת ישראל** [18.6.18]).

13. בחינת **מידת הפגיעה בערך המוגן** מובילה למסקנה כי הפגיעה היא ברף גבוה וזאת בשים לב לכך שמדובר בגידול שתילי קנאביס בהיקף משמעותי של **236 ק"ג**, לצד ציוד רב וגניבת חשמל בסך של כ-86,000 ₪.

14. במסגרת **הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, יש לתת את הדעת לכך שלעבירה קדם תכנון אשר כלל שכירת בית גדול, הקמת מעבדה לגידול סם וציודה בציוד רב וכן יצירת מעקף חשמלי לשם נטילת חשמל. חלקו של הנאשם על פי כתב האישום המתוקן הוא מרכזי, הוא היה זה ששכר ביחד עם אחר את הבית, והיה זה שבנה את המעבדה, צייד אותה, גידל את הסמים ונטל חשמל. עם זאת, יש לציין כי הנאשם שכר את המבנה יחד עם אחר שזהותו ידועה למאשימה. הנאשם גידל סם מסוג קנאביס במשקל של 236 ק"ג והחזיק בבית כמות נוספת של סם מסוג קנאביס במשקל של 447 ג'. נטילת החשמל היא בסך של כ-86,000 ₪. מדובר בתקופה משמעותית של שכירת המבנה לצרכי המעבדה, החל מתחילת אוקטובר 2018 ועד תפיסת המעבדה בסוף חודש אוגוסט 2019. הנזקים שצפויים היו להיגרם מביצוע העבירה נוגעים לחשש שהסמים יופצו בציבור על-ידי גורמים עבריינים. עבירות הסמים מסוג זה הן בגדר מחולל פשיעה. הנזק שנגרם מנטילת החשמל הוא ממוני בשווי של מעל ל-86,000 ₪ וחמור מכך הוא שעומס החשמל הגבוה על ארון החשמל הציבורי גרם לשריפה בארון החשמל שעלולה הייתה לגרום לנזק חמור.

הסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה קשורות במצבו הכלכלי הקשה וחובותיו הכבדים שאליהם נקלע, קשייו בהתמודדות עם מצבי דחק ובפנייה לקבלת עזרה, נטייה לריצוי וגבולות פנימיים לא מגובשים מספיק. מדבריו לשירות המבחן עלה שהסיבה לביצוע העבירות קשורה בקושי לעמוד מול לחצים קשים שהופעלו עליו מצד גורמים בשוק האפור להם התקשה להשיב את חובותיו.

במאמר מוסגר יצוין, כי תופעה זו שבה אנשים נקלעים לחובות בשוק האפור, ועקב כך נאלצים לשתף פעולה עם גורמים עבריינים, ולעתים לעמוד בחזית עסקי מעבדות הסמים - היא תופעה מוכרת בתיקים מסוג זה.

15. בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשי מאסר במנעד רחב כמפורט להלן:

א. בע"פ 4387/20 **מדינת ישראל נ' דרור** (8.2.21) התקבלו ערעור המדינה וערעורו של נאשם, בעניינם של שלושה נאשמים אשר הורשעו בעבירות של גידול סם מסוג קנבוס וגניבת חשמל. על שני נאשמים, שהודו בהקמת שלוש מעבדות לגידול סם, שבהן נתפסו סמים מסוג קנאביס במשקל כולל של 584 ק"ג, הוטל בהסכמה עונש של 45 חודשי מאסר, ובית-המשפט העליון החמיר בעונש הקנס. על נאשם נוסף שהורשע לאחר הליך הוכחות, באחריות למעבדה אחת במשקל **420 ק"ג**, הוטל עונש של 34 חודשי מאסר בפועל, ובית-המשפט העליון הקל בעונשו ל-**30 חודשי מאסר בפועל**.

ב. בע"פ 8224/17 **פרץ נ' מדינת ישראל** (21.6.18), דחה בית המשפט העליון ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירות של ייצור סם והחזקת סם שלא לצריכה עצמית. הנאשם שכר מחסן והקים בו מעבדה לגידול סם מסוג קנאביס. הנאשם צייד את המעבדה וגידל בה סם מסוג קנאביס במשקל של **170 ק"ג**. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 30 ל-48 חודשי מאסר בפועל**. הנאשם ללא עבר פלילי, גילו מבוגר ומצבן הרפואי של בנות משפחתו מורכב, נדון לעונש של **36 חודשי מאסר בפועל** לצד ענישה נלווית.

ג. בע"פ 5093/17 **בקשט נ' מדינת ישראל** (1.1.18), התקבל ערעורם של נאשמים אשר הורשעו בייצור והכנה של סם מסוכן וקשירת קשר. הנאשמים הקימו מעבדה לגידול סם מסוג קנבוס. במעבדה נתפס סם מסוג קנאביס במשקל של **131 ק"ג**. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם**

עונש שבין 30 ל-48 חודשי מאסר בפועל. הנאשמים נעדרו עבר פלילי, נסיבותיהם האישיות מורכבות והוגשו בעניינם תסקירים חיוביים אשר מצביעים על שיקום. בית המשפט העליון קבע כי לאור הודאתם המידית, התסקירים החיוביים וכדי לעודדם להמשיך בדרך השיקומית יש להקל בעונשם והעמיד את עונשיהם **על 28 ו-24 חודשי מאסר בפועל** (חלף 30 ו-34 חודשים).

ד. בע"פ 2596/18 **זנזורי נ' מדינת ישראל** (12.8.18), דחה בית המשפט העליון ערעור נאשם שהורשע על פי הודאתו בעבירות של גידול והפקת סם ועבירות נלוות, וכן דחה את ערעור המדינה על קולת העונש. הנאשם הקים מעבדה לגידול סמים, ובה נתפסו סמים מסוג קנאביס במשקל של **137 ק"ג**. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 36 ל-56 חודשי מאסר בפועל**, החליט לחרוג ממתחם העונש משיקולי שיקום והשית על הנאשם עונש של **26 חודשי מאסר בפועל** לצד ענישה נלווית.

ה. בת"פ (מח' ב"ש) 49625-04-17 **מדינת ישראל נ' אלאטרש** (18.3.18), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירות של ייצור והפקת סם והחזקת סם שלא לצריכה עצמית. הנאשם גידל בחממה הסמוכה לביתו סם מסוג קנאביס במשקל של **253.9 ק"ג**. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 2.5 ועד ל-5 שנות מאסר בפועל**. הנאשם ללא עבר פלילי שתפקודו לאורך השנים היה נורמטיבי ונסיבותיו המשפחתיות מורכבות, נדון לעונש של **45 חודשי מאסר בפועל** לצד ענישה נלווית.

ו. בת"פ (מח' מר') 30876-03-17 **מדינת ישראל נ' בן אדיבה** (20.9.18), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירות של ייצור והפקת סם, החזקת סם שלא לצריכה עצמית, נטילת חשמל, וקשירת קשר לפשע. הנאשם שכר מקום וקשר קשר עם אחרים להקמת מעבדה לגידול סם מסוג קנאביס. לצורך כך צייד את המעבדה בצידוד רב. הנאשם ואחרים גנבו חשמל מרשת החשמל. במעבדה נמצאו סמים מסוג קנאביס במשקל של **140 ק"ג**. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 27 ל-50 חודשי מאסר בפועל**. הנאשם ללא עבר פלילי, נשוי ואב לילדים נדון לעונש של **30 חודשי מאסר בפועל**.

ז. בת"פ (מח' ב"ש) 9532-10-18 **מדינת ישראל נ' אבו עסא** (8.7.19), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירה של ייצור והפקת סם. הנאשם גידול עבור אחרים סם מסוג קנאביס במשקל של **141 ק"ג**. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 30 ל-60 חודשי מאסר בפועל**. הנאשם בעל עבר פלילי לא מכביד שאינו קשור בסמים ונסיבות משפחתיות מורכבות, נדון לעונש של **30 חודשי מאסר בפועל** לצד ענישה נלווית.

ח. בת"פ (מח' ים) 64166-09-19 **מדינת ישראל נ' עבודי** (19.1.21), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירות של גידול והפקת סם מסוכן ועבירות נלוות. הנאשם שכר דירה והקים בה מעבדה לגידול סם מסוג קנאביס. הוא התקין את הציוד הדרוש ובמעבדה נמצאו סמים מסוג קנאביס במשקל של **141.96 ק"ג**. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר**. הנאשם בעל עבר פלילי לא מכביד ושאינו קשור בסמים ונסיבות חייו מורכבות, נדון לעונש של **28 חודשי מאסר בפועל**.

16. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 יג'), אני קובע כי **מתחם העונש ההולם הוא החל מ-30 ועד ל-60 חודשי מאסר בפועל**.

חריגה ממתחם העונש משיקולי שיקום

17. כידוע, בית המשפט רשאי לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. ככלל, הפרמטרים המרכזיים אשר ממציבים על סיכויי שיקום הם המוטיבציה שהפגין הנאשם להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה. בהקשר זה נקבע בפסיקה כי שילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשויים להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו של סעיף 40ד(א) לחוק. דברים אלה זוכים למשנה תוקף מקום בו מדובר באדם צעיר ונעדר עבר פלילי (ראו דברי כב' השופטת ד' ברק ארז בע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל [18.4.18]).

18. יישום המבחנים האמורים לנסיבות המקרה דנן מעלה כי אכן קיים סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם ורמת הסיכון להישנות ביצוע עבירות פחתה באופן ניכר בעקבות כך. כידוע, סעיף 40 ד' בחוק העונשין, אינו דורש בהכרח קביעה שהנאשם "השתקם", אלא די בכך ש"יש סיכוי של ממש שישתקם", כדי לחרוג ממתחם העונש ההולם. במקרה הנוכחי, כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן, מדובר בנאשם, אשר לאורך השנים תפקד באופן יציב ונורמטיבי בתחומי חייו השונים, עבד במקצועו כרופא שיניים ונמנע מכל מעורבות שולית. בשנים האחרונות החלה הידרדרות במצבו כאשר הוא החל בשתיית אלכוהול בלתי מבוקרת, מצבו הבריאותי נפגע לאחר שעבר התקף לב שבגינו יכולתו לתפקד יציב בעבודה נפגעה והוא נקלע לחובות כבדים. בהיעדר כלים להתמודדות מקדמת במצבי דחק וקושי בהצבת גבולות פנימיים יציבים, הנאשם פנה לגורמים שוליים וביצע את העבירה. הנאשם שולב בקבוצת עצורי בית, הגיע למפגשים בקביעות, שיתף בקשייו ולקראת סוף השתתפותו בקבוצה החל לבחון את דפוסי התנהגותו וגילה יכולת להתייחס באופן מותאם יותר לתהליך ההידרדרות במצבו, למעורבותו בחברה שולית ולהסתבכותו.

הנאשם הודה ונטל אחריות לבחירותיו ולמעשיו, הביע מוטיבציה להשתלב בטיפול והתייחס לדפוסיו שהובילו להסתבכות ובכללם קשייו להראות חולשה ולבקש עזרה, נטייתו להצגת פסדה מתפקדת וריצוי סביבתו, קשייו להתמודד במצבי דחק וגבולות פנימיים רעועים. כן דווח על שתיית אלכוהול בלתי מבוקרת בשנים שקדמו לעבירה ולפיכך הופנה לטיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות בעיר מגוריו. החל מחודש יוני '20 הנאשם מטופל ביחידה, משתף פעולה, לוקח אחריות על חלקיו המכשילים ומעוניין לבחון אותם לעומק. בטיפול ניתן מענה גם לקשייו סביב ההליך ומצבו כיום, כאשר ישנה מגמת התקדמות ושיפור. בשלב מסוים המטפלת הפרטנית עזבה את מרכז והנאשם פעל לקידום מינוי מטפלת אחרת מתוך הבנתו את צרכיו הטיפוליים וכיום הטיפול הפרטני מתקיים באופן יציב פעם בשבוע, במפגשים מרחוק בשל הסגר. בנוסף לכך פנה הנאשם באופן עצמאי לקבוצה לעזרה עצמית (קבוצת A.A) המתקיימת בזום ומיועדת למכורים לאלכוהול דוברי רוסית מרחבי העולם.

שירות המבחן התרשם שהנאשם אינו מאופיין בקווי חשיבה עברייניים, וכי מעורבותו בעבירה נבעה ממצוקה כלכלית ורגשית והתמודדות לקויה עם קשייו לצד התמכרות לשתיית אלכוהול שהייתה ביטוי למצוקה הרגשית. בנוסף התרשם שירות המבחן שהנאשם מחויב לטיפול שבו השתלב וכי יש בהמשך תהליך שיקומו כדי להפחית את הסיכון להישנות ביצוע עבירות. לפיכך המליץ שירות המבחן על העמדתו בצו מבחן לצד עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות.

בנסיבות אלה, על פי הוראות סעיף 40 ד' בחוק, המסקנה היא שיש סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם, באופן אשר מצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם.

19. משנקבע כי קיימת הצדקה לחריגה לקולה ממתחם העונש ההולם, יש להמשיך ולבחון האם יש לגזור על הנאשם עונש "על פי שיקולי שיקומו" בלבד כלשון סעיף 40 ד' בחוק, קרי: להטיל על הנאשם עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות השירות, מתוך הכרה בכך ששיקומו של הנאשם מהווה אף אינטרס ציבורי, או שמא יש לאזן בין שיקול השיקום ליתר שיקולי הענישה - לרבות שיקול ההלימה אשר מהווה את שיקול הבכורה מבין שיקולי הענישה, ושיקול

ההרתעה - באופן שיוטל על הנאשם עונש מאסר בפועל, לריצוי מאחורי סורג וברית, שהוא נמוך מהרף התחתון של המתחם (ראו על אודות מקומו של שיקול השיקום ביחס לעקרון ההלימה בעבירות סמים, בדברי כב' השופט ג' קרא ברע"פ 6041/18 כהן נ' מדינת ישראל [22.10.18])

20. לאור האמור לעיל, יש לקבוע את מידת החריגה מהרף התחתון של מתחם העונש אשר במקרה זה נקבע על 30 חודשי מאסר בפועל. בשקלול הנסיבות במקרה דנן, תוך מתן משקל לשיקולי ההלימה וההרתעה מחד גיסא, ולאינטרס השיקומי מאידך גיסא, סבורני כי יש לחרוג ממתחם העונש ההולם לקולה באופן ממשי, אך לא עד כדי הימנעות מהטלת עונש מאסר בפועל. ההליך השיקומי שעבר הנאשם הוא אכן ממשי, אך אין המדובר במקרה שבו התהליך השיקומי הוא כה משמעותי אשר יצדיק את הטלת העונש על פי שיקולי שיקומו של הנאשם בלבד, תוך נסיגה מוחלטת של שיקולי הענישה האחרים. הנאשם שולב בטיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות והוא משתף פעולה. עם זאת, אין המדובר במי שעבר הליכי גמילה במסגרת טיפולית סגורה, וההליך שעבר ביחידה לטיפול בהתמכרויות אינו מעלה שינוי כה עמוק ומשמעותי בדפוסי החשיבה והתנהגות של הנאשם סביב גורמי הסיכון אשר יצדיק הימנעות מהטלת מאסר בפועל. בנסיבות אלה, יש מקום לחרוג מהמתחם באופן מידתי ובשים לב לעקרונות הענישה הנוספים, לרבות ההלימה והרתעת הרבים. סבורני כי עונש של עבודות שירות, כהמלצת שירות המבחן, ואף עונש של מאסר קצר בפועל, בנסיבות המקרה הנוכחי, יוביל לפגיעה בלתי מידתית בעקרונות אלה.

יש לציין כי אף במקרים דומים בעבירות של גידול סמים בנסיבות דומות, שבהם הייתה הצדקה לחריגה לקולה מהמתחם משיקולי שיקום, על פי רוב החריגה הייתה מידתית בהתאם לנסיבות כל מקרה, אך לא עד כדי הימנעות מעונש מאסר בכליאה ממש (ראו למשל ע"פ 2596/18 זנזורי נ' מדינת ישראל [12.8.18], ע"פ 5093/17 בקשט נ' מדינת ישראל [1.1.18], ות"פ (מח' מר') 70401-02-19 מדינת ישראל נ' מורוזוב [27.10.20]).

גזירת העונש המתאים לנאשם

21. בגזירת העונש המתאים לנאשם, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת לכך שהנאשם בן 52, גרוש ללא ילדים, אשר לאורך השנים תפקד באופן נורמטיבי ויצב במישורי חייו והוא נעדר עבר פלילי. הוא עבד במשך שנים רבות (כ-22 שנים) במקצועו כרופא שיניים, תחילה בקופות חולים שונות, והחל משנת 2014 עבד באופן פרטי במרפאה שהקים. בשנים האחרונות חלה הידרדרות במצבו בתחום הרפואי לאחר שעבר אירוע לבבי, וכן הידרדרות במצבו הכלכלי, לצד צריכת אלכוהול בלתי מבוקרת. כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן, במקרה זה קיימות נסיבות חיים קשות שהייתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה. הנאשם נקלע לחובות כבדים, וכדרך להתמודדות עם חובותיו פנה לקבלת הלוואה בשוק האפור, ולא הצליח לעמוד בהחזרי התשלומים לנוכח הריבית הגבוהה בשוק האפור. בעקבות קשייו אלה, הופעלו עליו לחצים, ועקב כך הוא הסכים לבצע את העבירה.

מאז מעצרו הוא אינו עובד ובמשך תקופה נתמך על ידי אחיו כלכלית ורגשית. כיום הוא נעדר כתובת מגורים יציבה, נעדר מקורות תמיכה והוא לן במרפאתו. מובן שעונש מאסר ממושך יקשה על הנאשם בהיותו מאסר ראשון וכן לנוכח גילו ומצבו הרפואי. ניתן להניח שעצם הרשעתו וריצוי עונש מאסר יקשו בעתיד על הנאשם בתחום התעסוקתי והאישי. הנאשם הודה ונטל אחריות על בחירותיו, הביע מוטיבציה להשתלב בטיפול והחל מחודש יוני '20 הוא מטופל ביחידה לטיפול בהתמכרויות בעיר מגוריו. הנאשם משתף פעולה בטיפול לאורך זמן, וההתרשמות היא שהמשך הטיפול יפחית עוד יותר את הסיכון במצבו ויסייע בשיקומו. כמו כן נתתי דעתי לחלוף הזמן מעת ביצוע העבירה של כשנה וחצי ולתקופה בת החודשיים בה שהה הנאשם במעצר.

22. באיזון בין השיקולים השונים, סבורני כי יש לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל, תוך חריגה ממשית לקולה מהרף התחתון של המתחם, אך לא עד כדי עבודות שירות. זאת לצד עונש מאסר מותנה. כמו כן, יש להטיל על

הנאשם קנס כספי, בהתאם להסכמת הצדדים.

סוף דבר

23. אשר על-כן, הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. **20 חודשי מאסר בפועל**, בניכוי ימי מעצרו החל מיום 26.8.19 ועד 24.10.19.
- ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר כל עבירת סמים מסוג פשע.
- ג. קנס כספי בסך של 20,000 ₪ או 100 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-20 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, שהראשון שבהם ביום 1.1.22. אם לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיידי.
- ד. חילוט הציוד שנתפס במעבדה והשמדת הסם שנתפס.

הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בבית הסוהר הדרים ביום 2.5.21 עד השעה 10:00, כשברשותו תעודת זהות או דרכון וגזר הדין. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפון: 08-9787336, 08-9787377.

מזכירות בית המשפט תמציא העתק גזר דין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ה אדר תשפ"א, 09 מרץ 2021, בנוכחות הצדדים.